

iniciačné obrady odtrhnuté od cesty – zabudnutý katechumenát – trpké ovocie „zmagičtenia“ sviatostí...

Mnohé predstavy, na ktoré v Cirkvi narážame, sú naozaj bizarné. Medzi ne isto patrí aj predstava, že udalosti ako *prvé sväté prijímanie*, či *birmovanie* sú zakončením niečoho. Rodičia pri nich zaslzia a povedia: „Tak, už to naše deti majú všetko na poriadku! Dali sme im naozaj všetko, ako sa patrí!“ A deti to zoberú rovnako: Dovtedy chodili na prípravu a na stretnutia detí pred prvým svätým prijímaním, teraz je to už ale za nimi, skončilo to. Keď som bol napríklad v Trnave v mestskej farnosti, tak *do* prvého sv. prijímania bola každý týždeň detská sv. omša plná detí v sprievode ich katechéto a tak. *Po* prvom sv. prijímaní už detské sv. omše nebývali vôbec, pretože už na ne žiadne deti nikdy viac neprišli... Najbližšie sa väčšina z nich v Cirkvi ukázala až o roky neskôr, keď sa pripravovala na birmovku, v smutných vtípoch veľmi trefne označovanú ako „sviatosť rozlúčenia sa s Katolíckou cirkvou“...

Predstavte si, že by to takto fungovalo v profánnom svete: Dieťa sa učí na prijímačky do školy, absolvuje ich – a potom si povie: „Tak fajn, zvládol som to, mám to za sebou, teraz môžem pokojne sedieť doma až kým o pár rokov nebude treba zase ísť do školy na promóciu...“ Alebo zamilovaný pár by si po svadbe povedal: „Tak, zvládli sme to, dokázali, máme už aj sobáš konečne na poriadku, tak teda ahoj, maj sa, idem domov, možno sa ešte dakedy stretne, drž sa!“ – a rozišli by sa.

Cirkev je škola. A kresťanstvo je manželstvo. Prvé sv. prijímanie sa slávi vtedy, keď sa dieťa rozhodne, že kresťanom chce byť. Príprava naň mu má poodhaliť záväzky, ktoré so sebou prináša ono „byť kresťanom“, pootvoriť mu dvere do rodiny Cirkvi, kam sa dieťa chce začleniť. A keď vidíme, že dieťa je ochotné a aj pripravené na vstup do života Cirkvi, tak slávime jeho „inauguráciu“ do farnosti, prvé sv. prijímanie.

Po ňom, logicky, nasleduje *katechumenát*, ako hovorí Katechizmus: „*Krst detí už svojou povahou vyžaduje katechumenát po krste. Pritom nejde len o potrebu náboženskej výchovy po krste, ale aj o nevyhnutné rozvinutie krstnej milosti pri raste osoby.*“ (KKC 1231). Povedané slovníkom *manželstva*, katechumenát dieťaťa je obdobím *chodenia s Ježišom*, kedy sa Ho učí milovať, poznáva Ho, učí sa s Ním žiť, dôverovať Mu,... a súčasne rovnako spoznáva Jeho Rodinu, ktorou je Cirkev, skonkrétneňá vo farnosti: jej život, vieru, zvyky, tradície, dielo, na ktorom pracuje, hodnoty, ktoré vyznáva,... Dieťa je v tejto etape *učenikom* v najplnšom zmysle slova, je naďalej evanjelizované a súčasne intenzívne katechizované. A to nielen teoreticky, ale hlavne samotným životom v prostredí už zreých dospelých kresťanov, ako poukazuje Cirkev v súvislosti s birmovaním: „*Pokrstených pripraviť na prijatie tejto sviatosti je v najvyššej miere úlohou Božieho ľudu*“ (Obrad birmovania, úvodné smernice č. 3). Prejdúc do *školskej* terminológie, je toto obdobie, kedy mladý kresťan chodí do školy a v nej sa učí byť skutočným, dospelým kresťanom.

Birmovanie je potom *promóciou* v tejto škole. A mladý kresťan, ako *nevesta* pripravená pre svojho Ženícha, robí krok *druhého obrátenia*, krok úplne vydanosti a oddanosti Kristovi, dáva Mu celého seba, celý svoj život, definitívne si Ho volí za svojho Pána a Kráľa a hlavne Manžela, Alfú a Omegu všetkého, čím je, čo žije, čo má, čo robí a bude robiť. Naplnia tak cieľ a zmysel katechumenátu: „*Katechumenát alebo formovanie katechume-*

nov má za cieľ im umožniť, aby ako odpoveď na Božiu iniciatívu a v spojení s cirkevným spoločenstvom priviedli k zrelosti svoje obrátenie a svoju vieru. Ide o "formovanie k plnému kresťanskému životu..." , ktorým sa učenici zjednocujú s Kristom, svojím učiteľom.“ (KKC 1248). Až tu, v tejto chvíli, prekračuje mladý človek prah skutočného, úplného kresťanstva.

Na znak toho slávi *birmovanie*, ktoré je nielen akoby *certifikátom* jeho zrelosti, dospelosti vo viere a kompetentnosti (a zavŕšením jeho *sobášnej* Zmluvy s Kristom-Ženíchom), ale aj poverením k tomu, o čom hovorí pápež Pavol VI.: „*Kto prijal evanjelium, stáva sa nakoniec aj sám jeho ohlasovateľom. V tom spočíva dôkaz pravdivosti evanjelizácie. Je to akýsi skúšobný kameň. Nie je totiž možné, aby niekto prijal Božie slovo a uveril v Božie kráľovstvo a nestal by sa jeho svedkom a hlásateľom.*“ (Evangelií nuntiandi 24). Birmovanie je poverením a súčasne vystrojením Božou mocou k tejto službe, po ktorej birmovaný isto celým srdcom túži...

Túži...? Tragédiou našej doby je, že udalosti, ktoré sú opravdivými *iniciačnými prechodmi* na novú rovinu života a vzťahu s Kristom – prvé sv. prijímanie ako prvé prihlásenie sa do Cirkvi a prechod od evanjelizovaného človeka k človekovi katechizovanému, ku katechumenátu; a birmovanie ako ukončenie katechumenátu a postúpenie na rovinu dospelého kresťana, ktorý už nie je obsluhovaný, ale sám slúži, sám ohlasuje to, čo zažil, spoznal a prijal, pričom pokračuje (až do smrti) v ceste mystagógie a stále hlbšieho ponárania sa do tajomstiev a hlbín Krista – tragédiou teda je, že sme tieto iniciačné prechody odtrhli od samej cesty, urobili sme z nich v praxi akési „magické úkony“, povinné rituály, ktoré by dobrý kresťan mal mať „na poriadku“, a tak. Nie sú už viac etapami cesty. Tí, ktorí k nim pristupujú, prinajmenšom na 95% nikam nekráčajú. Len vytrpia akúsi „prípravu“ – žalostný to pozostatok katechumenátu – a potom samotný obrad, ktorému aj tak nerozumejú a s ktorým sa aj tak nijako nestotožňujú: pri prvom sv. prijímaní preto, že sú na to zvyčajne ešte primáli, boli tam prihlásení rodičmi, lebo sú „tretiaci“ a nie preto, že sa sami k niečomu rozhodli, súbor otázok a odpovedí, ktoré sa nadriľovali (a tiež im nerozumejú) im nič neodhaľuje a často aj dôraz prípravy sa sústreďuje viac na udalosť („Prijmeš Pána Ježiša!“), než na cestu, ktorej je míľnikom („Dnes sa prihlasuješ do Cirkvi, začínaš svoj katechumenát, uzatváraš Zmluvu s Bohom a na znak toho ju prvý raz v živote opravdivo sláviš vo sv. omši už nie ako divák, ale ako účastník Hostiny!“). A pri birmovaní preto, že je to predsa posledný rituál, nie? Tým všetko končí (ak neberieme do úvahy ešte svadbu a pohreb)...

Byť kresťanom však stále znamená: Byť *učenikom*, ktorý sa učí byť *manželom* Krista a teda spolu s Kristom *žiť* Jeho život, tvoriť Jeho *vzťahy* a *konat'* Jeho dielo vo svete – naplno, oddane a zasvätené; a súčasne sa v Kristovi *ponárať* stále viac premenou myslenia, života, celej osobnosti,... do hlbiny Božieho života – až kým nenastane plnosť tohto všetkého a tou je Nebo. A my sa musíme naučiť vôbec prijať tento fakt a ako prvé, je to hanba, ale čo už, sa vôbec naučiť učiť, naučiť sa byť znova *učeníkmi*, čiže kresťanmi (Sk 11,26).